

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiae, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

Et In octo Partes ... distincta ...

De Ivstitia Et Contractibvs

Vindalium, 1646

Sect. III. An vindicatiua sit vera species Iustitiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38850

SECTIO III.

An vindicatiua sit vera species Iustitiæ.

CONCLUSIO VNICA.

Iustitia etiam vindicatiua est vera species iustitiæ, non tamen à commutatiua distincta.) Prior pars probatur, quia illa est vera iustitia, cuius proprius actus externus est adæquatus iuri alterius, ei-que debitus ex supradictis; atqui actus proprius externus iustitiæ vindicatiuæ est huiusmodi; licet enim vindicatio non sit debita; ei qui punitur, quippe qui non habet ius aliquod in ultorem, ut ab eo puniatur; quia aliàs iniuria illi fieret, si ei pœna condonaretur; est tamen debita Reipublicæ, à qua iudex potestatem accipit scelera viciscendis; & parti læsæ, cuius nomine tenetur pœnam condignam peccanti imponere, per quam damnum, vel iniuria illata perfectè resarciatur. Ergo nihil deest iustitiæ vindicatiuæ, ut sit vera & propria species iustitiæ.

Quod enim dicunt aliqui, pœnam pro iniuria impositam, non resarcire damnum illatum personæ offensæ, eò quòd sem-

per integrum perseverat; aperte falsum est, quia iuxta moralem ætimationem, damnum illud, per mulctam pecuniariam, aliamque satisfactionem æquivalentem sufficienter compensari potest; ita ut læsus tandem recipere censeatur, quantum ei ablatum fuit. Hinc.

Posterior pars suadetur, quia illa iustitia est commutativa, quæ servat æqualitatem rei ad rem, modo superius explicato; atqui iustitia vindicativa eam servat, cum pœnam statuatur respondentem quantitati delicti. Quare ad iustitiam commutativam reduci debet. Atque hanc esse sententiam S. Doctoris patet ex 2. 2. quæst. 61. art. 4. in corpore, ubi ex Aristotele ait, contrapassum quo quis tanta pœna plectitur, quanta fuit culpa illius, esse iustum commutativum. Et consequenter in resp. ad 1. ait, formam diuini iudicij attendi, secundum rationem commutativæ iustitiæ, prout scilicet recompensat seu adæquat præmia meritis, & supplicia peccatis.

Dices, in iustitia vindicativa non modo haberi rationem peccatorum, sed etiam personarum: qui enim Regem offendit, maius supplicium meretur, quam qui plebeium; hoc autem est proprium iustitiæ distributiæ. Respondeo, idè

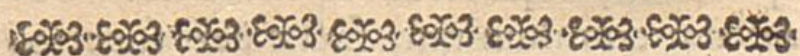
DE IUSTITIA. CAP. II. 23

in iustitia vindicativa haberi rationem personarum, quia eò gravius est peccatum, cæteris paribus, quo persona offensa est dignior. Vnde maiorem pœnam imponere pro peccato, in personam digniorem commisso, hoc munus est iustitiæ commutativæ, quæ æqualitatem inter pœnam, & culpam constituere debet, unde cunq; gravitas istius sumatur.

Quæres, an sit actus iustitiæ commutativæ, quòd læsus exigat à Iudice vindictam, pro iniuria illata. Respondeo affirmativè, vt colligitur ex S. Thoma quæst. citato art. 1. ad 3. vbi docet, iustitiam distributivam in subditis reperiri, quatenus acquiescunt distributioni bonorum communium, factæ per superiorem. Similiter enim dici potest, personam privatam exercere actum iustitiæ commutativæ, quando à Iudice vindictam iniuriæ commensam postulat, vt ita inter læsum, & lædentem æqualitas constituatur. Et ratio est, quia exercere actû virtutis, & velle vt quis eum exerceat, ad eandem honestatem pertinet. Quare cum persona publica exerceat iustitiam commutativam, quando imponit pœnam æqualem culpæ, vt dictum est; eiusdem virtutis actum censetur elicere privata persona, dum vltionem iniuriæ sibi illatæ

deposcit, ad resarciendam inæqualitatem quæ inter ipsam, & lædentem constituta est.

Neque refert, quòd per actum illum non reddat quis alteri ius suum; hinc enim tantum sequitur, eum non esse actum completum & perfectum iustitiæ. Quod tamen non impedit, quin vere quoad affectum ad iustitiam spectet: quia non modo alteri reddere quod suum est, sed etiam velle, ut quis illud reddat, eiusdem rationis & honestatis opus est. Quibus autem modis aliquis habeat ius in se, ita ut suam appellare possit, ex sequenti capite intelligetur.

CAPVT III.

De dominio ut spectat ad obiectum iustitiæ.

SECTIO I.

Quid sit.

CONCLUSIO VNICA.

Dominium definiri solet, ius perfectè disponendi de re corporali, nisi lex obsistat.) Dicitur, i. ius, id est legitima facultas,